

radničkog pokreta u Zagrebu i Splitu, arhivi i zbirke JAZU (Arhiv, Orientalna zbirka, Arhiv odbora za narodni život i običaje, Kabinet za arhitekturu, Arhiv za likovne umjetnosti, Zavod za književnost i teatrologiju i Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti (sve iz Zagreba) kao i zavodi u Dubrovniku i Rijeci.

Nakon toga su obrađene biblioteke počevši od Nacionalne i sveučilišne i Gradske knjižnice u Zagrebu, pa zatim naučne biblioteke u Dubrovniku, Puli, Rijeci, Splitu i Zadru. Posebnu skupinu čine centri, instituti i zavodi izvan JAZU, koji djeluju u Zagrebu, Hvaru, Rovinju, Slav. Brodu i Splitu (ukupno 12). Obuhvaćeno je i 30 muzejskih ustanova i 61 crkveni i samostanski arhiv, ali bez župskih arhiva, osim ako se ne čuvaju na nekom drugom mjestu.

Drugi dio knjige, više od jedne trećine čine tri spomenuta kazala. Građa u predmetnom kazalu je svrstana prema navedenoj strukturi i redosljedu uz napomenu da su uprava i javne službe podijeljene na razdoblje feudalizma do 1848. i nakon toga. U prvom razdoblju postoje podrazdoblja kao npr. Istra i Dalmacija do pada mletačke vlasti, francusko razdoblje i sl. U okviru svake od tih skupina arhivski fondovi su svrstani abecednim redom. To korisniku omogućava vrlo lako nalaženje predmeta, ustanove ličnosti, obitelji ili mjesta. U kazalu mjesta su propisani svi fondovi koji su u njemu nastali, a u kronološkom su podaci o arhivskoj građi za određena razdoblja, npr. do 1848, do 1918, do 1941, do 1945. i nakon 1945. godine. Valja dodati da su uz arhivske fondove uvršteni i podaci o rukopisima koji se čuvaju u nekim vjerskim zajednicama, ali isto tako i činjenicu da su u ovoj publikaciji prvi put propisani crkveni arhivi u kojima se čuva također vrijedna građa.

Ova knjiga je nezaobilazan i dugo očekivani priručnik za svakog istraživača hrvatske povijesti, odnosno prošlosti Hrvatske. Njenim izdavanjem je Savez arhivskih radnika Jugoslavije izvršio svoju obvezu, ali i dao znatan prilog boljem poznavanju naše cjelokupne kulturno-povijesne baštine.

Dragutin Pavličević

J. STIPIŠIĆ, POMOĆNE POVIJESNE ZNANOSTI U TEORIJI I PRAKSI

Zagreb. Školska knjiga, 1984. — 274 str. s ilustracijama

Autor je zadržao osnovni i sadržajni redosljed izlaganja kao i u prvom izdanju iz 1972. I ovo izdanje ne prelazi informativnu strukturu i razinu, jer je tekst u pojedinim poglavljima mogao biti studiozniji, dublji i egzaktniji, s obzirom da se radi o sveučilišnom priručniku. Oprema je raskošna, sa bogatim i uspješnim faksimilima, na veoma kvalitetnom papiru.

Kao dopuna prijašnjem izdanju dodana su kratka poglavlja o Teoriji i praksi izdavanja povijesnih izvora (egdotici) i Pravila o izdavanju građe. Posebno je nov prilog Rječnik kratica s primjerima iz naših dokumenata. Ubacio je nekoliko novih faksimila pisma. Npr. sl. 11a Tabella defixionum

Traguriensis iz VI st. koja se čuva u Arheološkom muzeju u Zagrebu, te dva faksimila kancelarijske gotice iz početka XIV st. (sl. 40a, b) iz Historijskog arhiva u Zadru. Time je, očito, obogatio ilustrativni dio knjige.

U načelima kako objavljivati staru građu postoje prilična razmimoilaženja. To se prvenstveno odnosi kako pisati npr. riječi u kojima je srednjovjekovno j, a treba biti i ili c umjesto t, odnosno u pisati v. Konkretno, da li popravljati iudex, jam, jacet u iudex, iam, iacet, ili ratio u ratio, ili uinea u vinea? Moje je mišljenje da ih treba prepisivati kako stoje u originalu. Ako se tekst posuvremenjuje, bojim se, da se gubi ne samo izvornost, nego i način mišljenja, pisanja i jezičnog shvaćanja srednjovjekovnog čovjeka.

Autor se, na žalost, nije potrudio da ažurira literaturu. Izgleda kao da se posljednjih 15 do 20 godina nije ništa objelodanilo kod nas i u inozemstvu o pomoćnim znanostima. Tiskali su se i novi priručnici, kao npr. od Stj. Antoljaka.

Unatoč ovim primjedbama, drugo dopunjeno izdanje Stipišićevog priručnika ispunja prazninu koja je kod nas očita u pogledu priručnika te vrste.

Josip Lučić

SVEUČILISTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 18

ZAGREB

1985.

Izdavač: Sveučilište u Zagrebu — Centar za povijesne znanosti
Odjel za hrvatsku povijest

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Centar za povijesne znanosti — Odjel za hrvatsku povijest,
Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 600 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođeni su plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informiranje SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 18

Za izdavača
Prof. dr *Josip Adamček*

Lektor
Ivan Tolj

Korektor i tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

AGIČIĆ Damir, student, Filozofski fakultet Zagreb
BOBAN mr Branka, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
BOBAN dr Ljubo, Filozofski fakultet Zagreb
BUDAK mr Neven, Filozofski fakultet Zagreb
BUŽIĆ-BOŽANČIĆ dr Danica, Poljana kralja Tomislava 3, Split
ĐURIĆ Vesna, student, Filozofski fakultet Zagreb
FILIPOVIĆ Klara, Šestinski vijenac 22, Zagreb
GOLDSTEIN mr Ivo, Filozofski fakultet Zagreb
GROSS dr Mirjana, Britanski trg 12, Zagreb
KARDUM mr Livia, Fakultet političkih nauka Zagreb
KLOPČIĆ Franc, Linhartova 62, Ljubljana
KUDELJIĆ Zlatko, Turinina 4, Zagreb
LUČIĆ dr Josip, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
MIJATOVIĆ Anđelko, P. Togliatija 12, Susjedgrad, Zagreb
MIROŠEVIĆ mr Franko, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH, Zagreb
NIKOLANCI Mladen, B. Ivanovića 10, Split
OČAK dr Ivan, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1, Zagreb
PAVLIČEVIĆ dr Dragutin, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1, Zagreb
PEKIĆ mr Milenko, Naučna biblioteka, Zadar
PERIČIĆ dr Šime, Zavod JAZU, Obala oktobarske revolucije 8, Zadar
PRELENDER Ivica, Iza Roka 1, Dubrovnik
STANČIĆ dr Nikša, Filozofski fakultet Zagreb
STRČIĆ dr Mirjana, Kumičićeva 42, Rijeka
STRČIĆ Petar, Arhiv Hrvatske, Zagreb
STUBLIĆ Zlatko, Vlašićka 12, Zagreb
ŠANTEK Darko, Trnac 29, Zagreb
ŠVAB mr Mladen, Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb
TARADŽIĆ Branka, student, Filozofski fakultet Zagreb
VRANJEŠ-SOLJAN mr Božena, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1 Zagreb
ZORIĆ Damir, Salopekova 18, Zagreb